

Νομοθετώντας την εγκατάλειψη και την ιδιωτικοποίηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το ελληνικό Πανεπιστήμιο οδηγείται σε βέβαιο και πολυεπίπεδο μαρασμό.

[Εκτυπώσιμη μορφή](#)

Δημοσίευση: 26/06/2017

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ESOS

Γιώργος Π. Τριμπέρης
Ομότιμος Καθηγητής
Τμ. Φυσικής του Ε.Κ.Π.Α.

Στους πανεπιστημιακούς ήταν ήδη γνωστό από τα χρόνια που ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν αντιπολίτευση ότι δεν είχε κοπιάσει για τη δημιουργία ενός χάρτη για την Παιδεία, προσβλέποντας στην εφαρμογή του όταν και αν αποκτούσε την κυβερνητική δυνατότητα. Αυτό είχε γίνει φανερό και από τις θέσεις για την Παιδεία που εξέφραζαν στελέχη του στις προεκλογικές συγκεντρώσεις λίγο πριν την πρώτη κυβερνητική θητεία της σύμπραξης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, οι οποίες χαρακτηρίζονταν από γενικολογίες που ακούγονται σε ανάλογες γενικές συνελεύσεις κάποιων φοιτητικών παρατάξεων.

Αναλαμβάνοντας τη διακυβέρνηση της χώρας, την πρώτη περίοδο, αποδείχτηκε όχι μόνο απροετοίμαστος αλλά και πολιτικά άτολμος, τόσο αναφορικά με τις «διαπραγματεύσεις» με τους δανειστές της χώρας, όσο και στα ζητήματα της παιδείας ειδικότερα, και όχι μόνο. Φυσικά, σε μια συστηματική ανάλυση κανείς θα πρέπει να συμπεριλάβει στην πολιτική ατομία, που χαρακτήριζε και χαρακτηρίζει τις κυβερνήσεις ΣΥΡΙΖΑ, τις ιδεοληπτικές πολιτικές εμμονές του όσον αφορά την παραμονή της χώρας στην Ε.Ε., τη δυνατότητα «αριστερού» προσανατολισμού της ευρωενωσιακής πολιτικής κάτω από την πίεση του «Νότου» κ.α., που είναι εκτός αντικειμένου του παρόντος.

Αναδρομικά και σύντομα, στο χώρο της Παιδείας, η «υπουργεία Μπαλτά» έχει καταγραφεί ιστορικά ως κενή περιεχομένου, η «υπουργεία Φίλη» ανέδειξε την αποτελεσματικότητα της θεοκρατικής ισχύος, και αφού διάφορες «επιτροπές» υπό την υψηλή εποπτεία των κκ Α. Λιάκου και Ν. Θεοτοκά δημιουργήθηκαν για να προετοιμάσουν το έδαφος για τις επερχόμενες μεταρρυθμίσεις, βλ προτάσεις Λιάκου για δημιουργία και οικονομική αξιοποίηση εμπορικών κέντρων και κινηματογράφων στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, για την κάλυψη των πανεπιστημιακών αναγκών, σήμερα ο νέος Υπουργός Παιδείας κ. Κ. Γαβρόγλου μας καλεί στη «δημόσια διαβούλευση» για το σχέδιο νόμου «Ρυθμίσεις για την ανώτατη εκπαίδευση, την έρευνα και άλλες διατάξεις».

Ο κεντρικός προσανατολισμός του συγκεκριμένου σχεδίου νόμου είναι η λειτουργική προσαρμογή του δημόσιου πανεπιστημίου στους οικονομικούς περιορισμούς που επιβάλλει η μνημονιακή κυβερνητική πολιτική, καθώς και οι διαρθρωτικές «μεταρρυθμίσεις» που επί μακρόν επιχειρεί να επιβάλλει στην Εκπαίδευση στο σύνολό της η ΕΕ και ο ΟΟΣΑ. Είναι ενδιαφέρον το ότι ο πρώτος κυβερνητικός στόχος δημιουργεί προϋποθέσεις και υποβοηθά την υλοποίηση του δεύτερου.

Η κυβερνητική πολιτική οδηγεί στην εγκατάλειψη ουσιαστικά της συνταγματικά επιβεβλημένης οικονομικής κάλυψης από το κράτος για παροχή προς τους πολίτες της χώρας μας υψηλού επιπέδου δημόσιας και δωρεάν Εκπαίδευσης, σε όλες τις βαθμίδες της, δίνοντας τους ίσες ευκαιρίες για την απόκτησή της, ανεξάρτητα από την ταξική τους θέση. Οι κρατικές δαπάνες για την κάλυψη των αναγκών της Ανώτατης Εκπαίδευσης, λειτουργικές, μισθολογικές, ερευνητικές, έχουν μειωθεί σε ποσοστά της τάξης του 60%, 40%, 90 % αντίστοιχα. Το δυναμικό του ΔΕΠ έχει μειωθεί σε ποσοστό 40-45%, ιδιαίτερα στα μεγάλα πανεπιστήμια.

Την κατάσταση αυτή έρχεται ουσιαστικά να «αντιμετωπίσει» το «νσχ Γαβρόγλου». Δίνει το δικαίωμα, αναδιοργανώνοντας τις αρμοδιότητές του, ο ΕΛΚΕ να καλύπτει λειτουργικές ανάγκες από χρήματα που παλαιότερα προορίζονταν για αναβάθμιση ερευνητικών αναγκών. Παράλληλα διευκολύνει την οικονομική διαχείριση των χρημάτων από ερευνητικά προγράμματα και οικονομικές συμπράξεις παροχής υπηρεσιών, παντός είδους, που προβλέπεται να αυξηθούν λόγω της εγκατάλειψης στήριξης της πανεπιστημιακής έρευνας από την πολιτεία. Για να καταλάβει κανείς σε ποιο βαθμό αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της χρηματοδότησης της έρευνας από τις παρεμβάσεις της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, αρκεί να καταμετρήσει το πλήθος των προτάσεων που υποβάλλονται στις διάφορες προκηρύξεις, το πόσες και με τι ποσά χρηματοδοτούνται και τα επιστημονικά αντικείμενα που καλύπτονται ποσοστιαία ανά επιστημονικό αντικείμενο. Η άλλη διέξοδος είναι η γενίκευση της λειτουργίας ερευνητικών υποδομών για παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες, υπηρεσίες οι οποίες δεν στοχεύουν ούτε στην προαγωγή της επιστήμης, ούτε στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών, αλλά στην κερδοφορία των επιχειρήσεων με ελάχιστο κόστος, εκμεταλλεζόμενες τον πανεπιστημιακό εξοπλισμό, την οικονομική κατάσταση του ΔΕΠ, και την εγκατάλειψη της οικονομικής στήριξης της πανεπιστημιακής έρευνας από την κυβέρνηση.

Επιπρόσθετα, την κακή οικονομική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει το ΔΕΠ μισθολογικά, το νομοσχέδιο έρχεται να αντιμετωπίσει με την νομιμοποίηση των διδάκτρων στις μεταπτυχιακές σπουδές, λες και οι σπουδές σε ένα δημόσιο πανεπιστήμιο για την απόκτηση ενός πτυχίου, ενός Μεταπτυχιακού Διπλώματος

Ειδικευσης ή και ενός Διδακτορικού Διπλώματος, δεν ανήκουν στον ενιαίο κύκλο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως το Γυμνάσιο και το Λύκειο στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, και η ενασχόληση του ΔΕΠ και στα τρία επίπεδα, δεν αποτελεί εργασιακό, ακαδημαϊκό και επιστημονικό του καθήκον. Οι υποτιθέμενες δικλίδες ασφαλείας, που το νσχ προτείνει, παραβιάζονται τόσο εύκολα, όσο εύκολα, χρόνια τώρα, αποψιλώνεται το περιεχόμενο των προπτυχιακών σπουδών, μεταφέροντας προπτυχιακά μαθήματα στα μεταπτυχιακά, για να δικαιολογήσουν την ενασχόλησή τους σε αυτά μέλη ΔΕΠ και να αμειφθούν αναλόγως, αδιαφορώντας για την υποβάθμιση του βασικού πτυχίου, τόσο εύκολα όσο ιδρύονται τερατώδους περιεχομένου μεταπτυχιακά, με την έκκριση Τμημάτων, Κοσμητειών, Συγκλήτων. Είναι χαρακτηριστικές οι αντιδράσεις της συνόδου των πρυτάνεων, καθώς και συγκλήτων, που πιέζουν για απόλυτη απελευθέρωση των διδάκτρων και των αμοιβών του ΔΕΠ, δείχνοντας πόσο πολύ εκτιμούν την επιθυμία των φοιτητών τους για βελτίωση της γνώσης τους, και πόσο κατανοούν την άθλια οικονομική κατάσταση των οικογενειών τους και των ιδίων των αποφοίτων. Αντί λοιπόν η κυβέρνηση να καταργήσει τα δίδακτρα, ουσιαστικά τα νομιμοποιεί με υποκριτικά «φιλολαϊκά» προσχήματα, και παράλληλα επιβάλλει σταδιακά επιβολή διδάκτρων στις εισαγόμενες «νέες» μορφές εκπαίδευσης, όπως η Δια Βίου, η Εξ Αποστάσεως μάθηση, και Επαγγελματική εκπαίδευση.

Η δυνατότητα ανάθεσης διδακτικού έργου με ιδιωτικές συμβάσεις σε διδάκτορες ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες σε διδακτικό προσωπικό, αμφίβολης επάρκειας και βασικών προσόντων για ανάθεση διδασκαλίας πανεπιστημιακού μαθήματος, δείχνει τη κυβερνητική απαξίωση στην ποιότητα της πανεπιστημιακής διδασκαλίας, με γνώμονα την εξοικονόμηση χρημάτων αρνούμενη να καλύψει τις τεράστιες ελλείψεις σε ΔΕΠ και όχι μόνο, προκηρύσσοντας νέες θέσεις, καθώς οι συνεχείς συνταξιοδοτήσεις λόγω ορίου ηλικίας, οδηγούν τόσο σε υποβάθμιση της εκπαίδευσης, όσο και διάλυση ερευνητικών εργαστηρίων, που χρειάστηκαν δεκαετίες να δημιουργηθούν και τώρα που αφυπηρετούν αυτοί που τα δημιούργησαν και τα ανέπτυξαν, δεν υπάρχει ανάλογης ειδικότητας προσωπικό να τα λειτουργήσει. Φυσικά, κάτω από αυτές τις συνθήκες, είναι εκτός οποιουδήποτε προγραμματισμού η είσοδος στα πανεπιστήμια νέων, άξιων επιστημόνων που υπηρετούν νέες κατευθύνσεις της επιστήμης η οποία στις μέρες μας αναπτύσσεται ταχύτατα σε όλους τους τομείς, χάνοντας η χώρα το τραίνο της επιστημονικής ανάπτυξης.

Καταλαβαίνει λοιπόν κανείς το πόσο αστεία είναι η κυβερνητική επίκληση για οικονομική ανάπτυξη της χώρας, εκτός και εάν εννοεί το ξεπούλημα κάθε πλουτοπαραγωγικής πηγής ή την παροχή υπηρεσιών στα τουριστικά γκρουπ που θα κατακλείσουν την χώρα μας το καλοκαίρι. Γιατί, με δεδομένο ότι δεν υπάρχει κανένα σχέδιο που να εδράζεται στην ολόπλευρη στήριξη υψηλού επιπέδου Ανώτατης Εκπαίδευσης, στο ρόλο και τον προσανατολισμό της εκπαίδευσης και της έρευνας σε μια κατεύθυνση φιλολαϊκής ανάπτυξης, το μόνο αποτέλεσμα που θα έχει η ίδρυση των περιφερειακών Ακαδημαϊκών Συμβουλίων Ανώτατης Εκπαίδευσης, θα είναι να κερδοσκοπήσουν οι «επί τόπου».

Κάτω από αυτές τις συνθήκες το ελληνικό πανεπιστήμιο οδηγείται σε βέβαιο και πολυεπίπεδο μαρασμό. Ο ρόλος του ΔΕΠ αλλάζει δραματικά, η επιστημονική του ανανέωση είναι τόσο βέβαια όσο και η διαγραφή του χρέους, η ιδιωτικοποίηση βασικών λειτουργιών του πανεπιστημίου γενικεύεται, εμπορευματοποιώντας την παροχή γνώσης, ενώ οι κόποι των γονιών, των φοιτητών μας και ημών των ιδίων,

μέλλον να αξιοποιηθούν από το κάθε ερευνητικό διεθνές κέντρο ή πανεπιστήμιο, ικανό να παρέξει στέγη, ερευνητικές υποδομές και όρους στοιχειώδους διαβίωσης στους αποφοίτους μας.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ χρειάστηκε δύο θητείες για να καταργήσει τα χρεοκοπημένα συμβούλια ιδρύματος και να επαναφέρει αποδυναμωμένη μια κατ'επίφαση «συμμετοχική» διοίκηση, με ένα φοιτητικό κίνημα σε λήθαργο, αποκλείοντας τους φοιτητές καλού-κακού από τις εκλογές των μονοπρόσωπων οργάνων διοίκησης, και με διακοσμητική παρουσία, με διαλυμένη την συνδικαλιστική παρέμβαση του ΔΕΠ, με ευθύνη των πανεπιστημιακών δυνάμεων του ΣΥΡΙΖΑ και όχι μόνο, ενώ η κυβερνητική ευαισθησία για το πανεπιστημιακό άσυλο ταυτίζεται με εκείνη της κας Γιαννάκου περί «ακαδημαϊκού» ασύλου.

Το «νσχ Γαβρόγλου» δεν επιλύει κανένα από τα ουσιαστικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ανώτατη εκπαίδευση στις μέρες μας. Τουναντίον δρομολογεί με έναν συστηματικό τρόπο μια ολοκληρωτική μετάλλαξη του ελληνικού δημόσιου και δωρεάν πανεπιστημίου. Και όχι μόνο. Είναι τραγικό ένας Υπουργός Παιδείας, με πανεπιστημιακή θητεία, να υποστηρίζει ότι το έντυπο σε χαρτί βιβλίο είναι τεχνολογικός αναχρονισμός, και πρέπει να καταργηθεί στην εποχή της ψηφιοποίησης των πάντων.

Αν οι φοιτητές, το ΔΕΠ, οι εργαζόμενοι στα πανεπιστήμια, ο ελληνικός λαός, οι γονείς, η ελληνική οικογένεια, δεν συνειδητοποιήσουν τις δραματικές πολύμορφες συνέπειες που έχει η μετάλλαξη αυτή στην ελληνική κοινωνία, στο μέλλον των παιδιών τους, στην κάλυψη των πραγματικών αναγκών τους, στον πολιτισμό, στην αισθητική τους καλλιέργεια, και δεν αγωνιστούν συλλογικά και αποφασιστικά για την εφαρμογή μιας άλλης πολιτικής, τότε η μετάλλαξη αυτή θα γίνει αμετάκλητη, δημιουργώντας μια στέρεα βάση για την κατάργηση της δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης που έχουν ανάγκη τα παιδιά μας και επιβάλλουν οι ανάγκες της κοινωνίας και μπορεί να ικανοποιήσει η εξέλιξη των επιστημών.